

IPAROS UJSÁG

Megjelenik minden hó 1-én.
Előfizetési ára egész évre 2 pengő
Egyes szám ára 20 fillér

Kéziratokat vissza nem adunk.

IPARPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP
A BÉKÉSVÁRMEGYEI IPARTESTÜLETEK
KÖRZETI SZÖVETSÉGE ÉS A BÉKÉSCSABAI
IPARTESTÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Főszerkesztő: Dr. Forray Lajos Felelősszerkesztő: Könyves T. Kálmán

Szerkesztőség:
Békéscsaba, Szent István-tér 10.
Telefonszám: 111.

Kiadóhivatal: Ipartestület, Kossuth
tér 8. szám Telefonszám: 271

Programja: Önálló ipari miniszterium, önálló iparkamara, az iparosság egysége, a forgalmiadó eltörlése

A Békéscsabai Ipartestület rendes évi közgyűlése.

Nagy felzúdulás az óriási közterhek ellen. Többféle könnyítést követel a békéscsabai iparosság.

Január hó 18-án délután tartotta a Békéscsabai Ipartestület rendes évi közgyűlését, a nagyszámban megjelent tagok élénk érdeklődése mellett.

A székház nagyterme teljesen megtelt, úgy, hogy a tagok nagyrésze állva vett részt a délután fél 3 órától csaknem fél 8 óráig tartó gyűlésen.

A gyűlésen jelen volt dr. Francziszky Lajos iparhatósági biztos is. A gyűlés lefolyása a következőképpen történt.

Kovács Mihály, az ipartestület elnöke megnyitva a gyűlést, üdvözölte a megjelent iparhatósági biztost és a megjelent tagokat, megállapította a gyűlés határozatképességét, jegyzőkönyv vezetésére a titkárt, annak hitelesítésére Ellmann Adolf, Juhász Antal és Timkó János tagokat küldte ki a közgyűlés, utána kegyelettel emlékezett meg a múlt év folyamán elhunyt tagokról, javasolta, hogy emlékképet jegyzőkönyvében örökítse meg a közgyűlés. Az elnök szavait kegyelete jeléül állva hallgatta meg a közgyűlés.

A kegyelet lerovása után gondolatokban bővelkedő, a mai nehéz helyzetet minden oldalról megvilágító, sőt az orvoslás módozatait is ismertető megnyitóját mondta el az elnök a gyűlés többszöri helyeslése között.

Foglalkozott általánosságban az iparosság múlt évi helyzetével, megállapította, hogy minden szakmában soha nem tapasztalt visszaesés mutatkozott

úgy, hogy némely iparban 75%-os visszaesésről is beszélhetünk az előző évekhez hasonlítva.

Különösen az építőiparban s a vele kapcsolatos iparokban volt a legnagyobb csökkenés, de a többi iparokban is 40—50%-os volt a visszaesés.

Az általános visszaesésnek szerinte négy oka van, egy: az elviselhetetlen magasságu közterhek, (háború előtt, a jóvilágban, nagy forgalom mellett jelenként 89'43 P volt az adóteher, most pedig a rémesen lecsökkent forgalmi viszonyok mellett 141'41 P, még a csecsemőt is beleszámítva), kettő: a mezőgazdaság válsága, három: az építőipar teljes pangása, négy: az emberek túlzott anyagiassága.

Megemlítette, hogy a súlyos helyzeten a város közönsége is sokat segíthetne, ha szükségleteit mind helybeli iparosoktól szerezné be, azonkívül a kormány támogatása nélkül sem lehet a bajon segíteni, mert a kisiparosok közterheinek csökkentésére feltétlenül szükség van, mert attól függ a kisiparosság fenmaradása.

Azért a kormánynak legegésőbb kötelessége, hogy kezdje el a közterhek csökkentését, mert különben elpusztul a *terheket már nem bíró kisiparosság.*

A közterhek csökkentésével, a mezőgazdasági válság megoldásával s a

Minden vasárnap délután ismeretterjesztő előadás a Székház nagytermében.

lakosság támogatásával meg lehetne szüntetni az ipari pangást is, különösen ha az emberek nem lennének túlzottan anyagiassak, aminek aztán munkanélküliség az eredménye. Felhívta a tagokat az egymásiránti szerető megértésre, az Istenfélelemre és az isteni 10 parancsolat megtartására.

Az ipariválság olyan mélyre süllyedt, hogy már csak az összeomlás következhet s annak megakadályozására szükséges volna a *népjöleli miniszterium és a társadalombiztosító felosztása, a kartellek megszüntetése és a nyersanyagok leszállítása, valamint a gyári kalkuláció ellenőrzése, hogy az reális legyen.*

A kontárkérdés megoldásának a módját meg kell keresni, a kontárokat nagyobb adó alá kell venni, mint az iparjoggal bírókat, az adótartozásokra moratoriumot, a forgótöke növelésére olcsó és hosszúlejárátú kölcsönöket, fontos volna a követelések leszállítása s a közszállítási szabályrendelet megfelelő átdolgozása.

Végül arra kérte a kisiparosságot, hogy úgy az egyes szakmákban, mint egymás között, az együttérzést és az összetartást ápolják, mert az erkölcsi élet alapja a gazdasági életnek is.

A megnyitót általános helyesléssel kísérve, tetszettel fogadta a közgyűlés.

Az előjárósági jelentést, mivel azt minden tagnak kézbesítették, nem olvastatta fel a közgyűlés, azonban hozzászóltott Nyilas András, ki az évi jelentés egyes részeit kifogásolva, az IPOSz munkájával nincs megelégedve, mivel az iparosság érte hozott áldozata nem áll arányban az iparosság érdekében végzett munkájával, nem is említve a Kéz-

műves Kamarát, amelyről utóbb már csak hallgatni szeretett. Megemlékezett a kereskedelemügyi miniszter Békéscsabán létéről, mikoris szerinte nem lett kellően feltárva a miniszter előtt a békéscsabai iparosság helyzete. Foglalkozott még a kisipari hitellel és a közszállításokkal. Hozzászólottak még Ellmann Adolf, Pataky Lajos és Darida János, kik mindnyájan az ügysző méltó buzgalomról tettek tanúságot.

A felszólalásokra az elnök azonnal válaszolt, megnyugtatta az illetőket arról, hogy a város képviselője előtt a békéscsabai iparosság helyzete ismertette lett s ezen ismertetés következményeinek lehet betudni azt is, hogy bizonyos könnyítések történtek úgy a kisipari hitel, mint más téren is. A Kézműves Kamarát pedig követeljük s felelőssé az IPOSZ-t tettük.

Az elnök kijelentése után az évi jelentést egyhangúlag elfogadták, ugyancsak egyhangúlag fogadták el a zárszámadásokat és a költségelőirányzatot is.

A tagdíjmegállapításnál vita kerekedett, azonban tekintettel arra, hogy a mai nagy kamatterhek mellett más megállapítás, mint a múlt évi, nem lehet, bizva az enyhülésben, az előterjesztést elfogadták.

Ezek után a közgyűlés a vezetőségnek a felmentvényt egyhangúlag megadta.

Utána az alapszabályoknak a kívánt módosítását fogadták el s a temetkezési csoport ügyvitelének szabályait bővítették ki.

Ügyésznek egyhangúlag újból dr. Forray Lajost választották.

Következett 11 előjárósági, 6 előjárósági póttag, 4 számvizsgáló és 2 számvizsgáló póttag választása. A közgyűlés az ügyvezető alelnök vezetése alatt Ellmann Adolf, Kocziha Mihály, Suhajda András és Zsiros Pálból álló jelölő-bizottságot küldött ki, kik megtárgyalva az ügyet, szavazás alapján az előjárósági helyekre: Kiss Mihályt (Ujkigyós), Bali Pétert (Ujkigyós), Babin-szky Jánost, Csányi Jánost, Gurzó Jánost, Kovan Endrét, Laczó Mihályt, Leelössy Albertet, Gerő Lajost, ifj. Regős Andrást és Filipinyi Jánost, póttagokul: Stricz Sámuel, ifj. Sztaricskay Ferencet, Kulkai Andrást, Felbert Józsefet, Alt Györgyöt és Fabulya Jánost, számvizsgáló tagokul: Melczér Józsefet,

Irimy Illést, Kallós Kálmánt és Weisenbeck Dénest, póttagokul: Hugyecz Pált és Schröder Ferencet jelölték.

Közgyűlés a jelöléseket elfogadva, a jelölteket egyhangúlag megválasztotta.

Azon indítványt, hogy kontárbiztos fixfizetéssel a testület számlájára alkalmaztassék, elutasították, mivel olyan állást az ipartestület tisztviselői között az alapszabály sem ismer, de fedezet sincs reá.

A súlyos gazdasági helyzet miatt Ellmann Adolf és társainak több indítványa volt. Az indítványokat az előjáróság javaslata szerint a közgyűlés egyhangúlag elfogadta és kimondta, hogy

kéri a kormánytól a folyamataiban levő árveréseknek egy évre való elhalasztását, az adóhátralékokra legalább egy évi moratóriumot s a fizetni egyáltalán nem tudó kisiparosoknak — egyénekenkénti kérelemre — adójuk eltörlését; az ipartörvény 4. és 47. §-ának módosítását, a közüzemek azonnali megszüntetését, a forgalmiadó teljes eltörlését, addig is az egy segéddel dolgozó kisiparosoknak is a forgalmiadó mentességét.

Baukó Mihály indítványa felett — az előjáróság javaslatát elfogadva — napirendre tértek.

Az „Országos Iparospárt” — mint gazdasági pártnak programpontjait titkár ismertetve, azt tudomásul vették.

Kauczil Emil a kisipari hitel ügyével foglalkozva, kívánatosnak tartaná, ha a csupán készárúval rendelkező kisiparosok is részesülhetnének a hitelből s ennek elérésére kér mozgalmat indítani.

Elnök válaszolva, elismeri annak helyességét, azonban az csak úgy lenne keresztülvihető, ha az iparosok belépének az IOKSZ tagjai közé s ha a vidék gócpontjain IOKSZ-fiókok létesülnek.

Több felszólaló nem jelentkező, elnök a tagok eljenei között bezárta az ipartestület közgyűlését s megnyitotta az Iparosok Egyesülete közgyűlését, amely már gyorsan pergett le.

A mindenre kiterjedő évi jelentést Fischer Imre, az egyesület jegyzője olvasta fel, ki szintén kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt tagokról, indítványozva, hogy emléküket a gyűlés jegyzőkönyvében örökítsék meg, mit egyhangúlag elfogadtak.

Az 1930. évi zárszámadások és a vagyonmérleg bemutatása után a felmentvényt a vezetőségnek megadta. Az 1931. évi költségvetést — annak kívánságával, hogy ha a pénztár a lapok szaporítását megengedi, az megtörténhessék — elfogadták.

Tisztikarnak a régieket választották meg. Mivel a tárgysorozat kimerülve, elnök a gyűlést bezárta.

„Aki halad, el nem marad”, ezt a célt szolgálja, a minden vasárnap délután tartandó előadás.

Felhívás.

A Békéscsabai Ipartestület — tagjainak gyakori panaszára — az általános forgalmiadó átalányok magasságát megpanaszolta a gyulai kir. pénzügyigazgatóságnál.

A pénzügyigazgatóság válasza 35.132/1930. szám alatt most érkezett meg az ipartestülethez, melyben megállapítja, hogy az átalányok mindig a törvényes rendelkezéseknek megfelelően lettek megállapítva s ha valaki az elsőfokú kivetést magára nézve sérelmesnek tartva, megfelelően, az másodfokon majdnem mindig az illető fél megelégedésére rendezést nyert.

Ennek ellenére a kir. pénzügyigazgatóság nem zárkózik el az ügy kivizsgálása elől, ezért felhívta az ipartestületet, hogy a sérelmesnek vélt kivetésekre vonatkozólag konkrét adatokat bocsásson rendelkezésére, nevezze meg azon adóalanyokat, akiknek kivetését sérelmesnek véli, hogy azokat újból megvizsgálhassa.

Ennélfogva felhívjuk a Békéscsabai Ipartestület összes tagjait, hogy aki a forgalmiadó átalányát magára nézve sérelmesnek tartja, ügyének újbóli átvizsgálhatása céljából a saját érdekében jelentkezze sürgősen az ipartestületben.

A magunk részéről sérelmesnek tartjuk, hogy akinek kérelmére az átalányt leszállították, azt nem a valóság-nak megfelelően egész évre tették, hanem csupán a kérelem beadásának idejétől s így az mégis többet fizet a törvényes százaléknál.

Aki nem akar elmaradni a világtól, meghallgatja a vasárnap délutánonkénti előadásokat.

Az ipar helyzete.

Az Országos Kézműves Testület jelentése után.

A kézművesipari szakmák foglalkoztatása az elmúlt évben a legkisebb mértékre csökkent. Nemcsak a fogyasztóközönség, de még az állam és a törvényhatóságok is a szigorú takarékoság elvén beszerzéseiket minden téren lecsökkentették. Számos kisiparos üzem kénytelen volt üzemét megszüntetni és azok lajstromában, kik a vagyontalansági esküt leteszik, feltűnő számban vannak kézműves iparúzők.

A kézművesiparban tetőfokára emelkedett a válság. A téli évadban szükségyszerűen fellépő *építőipari* munkanélküliség mellett más években kisebb belső munkák és tatarozások biztosították az üzemek csökkentett létszámmal való folytonosságát. Ezidén úgy szólnán minden munkaalkalom kiapadt.

Az *építkezési mellékiparágak* közül talán legtöbbet az *asztalosipar* szenvedett, melynek foglalkoztatása az elmúlt esztendőben az üzemek kapacitását alig 30 százalék erejéig vette igénybe, úgy, hogy a szakma művelőinek túlnyomó része megélhetési lehetőségeit sem találta meg. Az építkezések szünetelése a berendezéseket készítő butorasztalosok forgalmát is igen kedvezőtlenül befolyásolta.

A *szereplőiparban* a munkások túlnyomó része elbocsátásra került, a szakmában előforduló javítási munkaalkalmak nagyrészt kontárok végezték, de érzékeny károkat okozott a hatósági üzemek versenye is. A *vas-és fémpipari szakmákat* az építkezések elmaradásán kívül a háztartási és közszükségleti cikkek fogyasztásának teljes ellanyhulása fosztotta meg munkaalkalmaitól. A *réművesek, csillár* valamint *armaturakészítők* a félkészgyártmányok árának a kartekek által való diktatórikus megállapítása miatt küzdöttek nagy nehézségekkel. A *műszerészipart* teljes pangásra utalta az a tény, hogy a közintézmények szükségleteiket a minimumra korlátozták, vagy házilag fedezték. A *rádióműszeripar* talán az egyedüli szakma, melyben némi javulás tapasztalható. A rádiótechnika fejlődése és az adóállomások berendezése az amatorködést lassan kiszorítják és a kezdetleges készülékek helyét műszakilag megépített és szakszerűen készített vevőgépek foglalják el.

A *ruházatiipar* munkaalkalmait a karácsonyi ünnepek nem szaporították és a más években decemberben fellendülő forgalom az enyhe időjárás befolyása alatt ezidén összezsugorodott. A *férfi szabók* forgalma az elmúlt évben az 1929. évhez képest 30 százalékos visszaesést jelez és a foglalkoztatását csökkentő okok közt a posztógyárak detail eladásra való berendezkedését is pana-

szolja. Jellemző, hogy december havában a nagylétszámú fővárosi szakmai ipartestület mindössze 68 munkást tudott közvetíteni. A *kalapos* szakma az előrehaladott időnyben sem tudott munkaalkalmakra találni és egész évben a legrosszabb viszonyok között színylódott. A *kötszővőipar* az elmúlt esztendőben anyagbeszerző szövetkezetet alakított, melynek a kiviteli kikészítési előjegyzés vámkedvezményét a pénzügyminiszterium biztosította. Intern vámkézelési rendelkezések azonban a kedvezmény kihasználását megnehezítik.

A *lábbelikészítő* szakmában a foglalkoztatási arány az elmúlt évhez képest 40 százalékkal csökkent. Evtizedek óta egyhelyben dolgozó munkások kerültek elbocsátásra és olyan üzemek, amelyek eddig állandóan 8—10 munkást foglalkoztattak, ma 1—2 munkással dolgoznak. Állandóan szaporodik azon szakmai iparúzők száma, akik iparigazolványaikat visszadják. A vidéki *csizmadiaipar* a mezőgazdasági válság következtében teljesen elsatnyult.

Az *élelmezési iparosok* a fogyasztók gazdasági leromlását érzik és forgalmuk állandóan csökken. A *vendéglős iparban* az elmúlt évben az 1929. évvel szemben 30 százalékos visszaesés tapasztalható. A *kávésipar* a leg-súlyosabban érzi a fogyasztórétegek elszegényedését. Vendégeinek tekintélyes része elmaradt. Ez iparban az alkalmazottak 20 százaléka munka nélkül áll. A *sütőipar* december havában az ünnepek dacára sem tapasztalt forgalom emelkedést. A *mészárosipar* a fogyasztás állandó csökkenését panaszolja. Egy árnyalattal jobb, de még mindig erősen hanyatló a *hentesipar* foglalkoztatása. A *cukrászipar* forgalma a tavalyi forgalomnak a felét sem érte el. Az iparokat egyaránt sújtja az adórendelkezések, magas házbérek és a társadalombiztosítási járulékok elviselhetetlen terhe.

A Békéscsabai Ipartestület bálja.

A Békéscsabai Ipartestület, a Békéscsabai Iparosok Egyesülete és a Békéscsabai Iparosifjak Művelődési Egyesületével karöltve február 7-én tartják szokásos farsangi multságukat dr. Bud János, baiczai Beliczey Géza, báró Feilitzch Berthold, Jánossy Gyula, dr. Márky Barna, Papp József és dr. Szerberényi Lajos Zs. védnöksége alatt.

A rendezőség már hetek óta a legnagyobb buzgalommal dolgozik, hogy a bál minél sikerültebb legyen. A meghívók szétküldettek, de ha valaki tévedésből nem kapott volna, jelentse az ipartestület irodájában.

A bálra a rendezőség az alábbi meghívót bocsájította ki:

„A Békéscsabai Ipartestület, a Békéscsabai Iparosok Egyesülete és a Békéscsabai Iparosifjak Művelődési Egyesülete 1931. évi február hó 7-én, szombaton este 9 órai kezdettel, az Iparosok Háza összes termeiben zártkörű táncvigalmat rendeznek, melyre az ipartestület tagjait és azok becses családját tisztelettel meghívja a vigalmi bizottság. Belépődíj személyenként 1:20, családjegy (3 személyre) 3 P. A zenét Tóth Jancsi közkedvelt zenekara szolgáltatja. A meghívó kívánatra előmutatandó.”

A magyar kis- és kézműipar külön pavillonban vesz részt a nemzetközi vásáron.

Különleges kedvezményeket kapnak a kisipari termelők.

Tudnivalók a vásárra való felvétel, illetve a részvétel feltételeire nézve, ipartestületek, szakmai egyesületek és kisipari termelők számára.

A vásár 1931 május 9—18. között a városligeti Iparcsarnokban és környékén fog megtartatni.

A folyó évi vásáron a magyar kis- és kézműipar, a háziipar és az iparművészetek külön-külön csoportba szervezve, a gyárosoktól és a kereskedőktől *elkülönítve* fognak résztvenni.

A kisipari termelők részvétele céljából — elegendő jelentkező esetén — a vásár igen forgalmas helyén, szép milióban, külön, megfelelő stílusos kiállítási pavillon fog emeltetni. Ebben a pavillonban *kizárólag és csak kisipari termelők lesznek*, tehát oda sem gyárosok, sem kereskedők elhelyezhetők nem lesznek.

A kisipari termelők számára — tekintettel a kis- és kézműipar különösen nehéz helyzetére — a kamara és a vásár vezetősége különlegesen kedvező részvételi feltételeket állapít meg, amelyek nagysága a kisipari csoportba jelentkező kiállítók számától függ. Kivánatos, hogy minél többen és pedig minél előbb jelentkezzenek.

A vásárra jelentkezni a vásár jelentkező ivein lehet, amelyek „kisipari csoport” bélyegzővel vannak felülbélyegezve. A jelentkező iver az ipartestületeknél szerezhetők be.

Tekintettel arra, hogy a súlyos helyzetben lévő kis- és kézműipar helyzetében lényeges változást csak a forgalom megindulása jelenthet, amelyhez az első segítséget csak egy, úgy a belső földre, mint a külföldre kiterjedő igen nagyszabású oly modern propagandaalkalom adhatja meg, mint amilyen a Budapesti Nemzetközi Vásáron való részvétel alkalmából kínálkozik, kivánatos, hogy a magyar kis- és kézműipar, a saját jól felfogott érdeke szempontjából, minél nagyobb számban vegyen részt a Budapesti Nemzetközi Vásáron.

A kulturbizottság előadásai.

A Békéscsabai Ipartestület kultur-bizottsága, amely a tagok szellemi szükségletéről van hivatva gondoskodni, a napokban gyűlést tartott s megállapította február havi programját. Minden vasárnap délután 3 órakor magas színvonalú előadásban lesz része a haladni akaró egyéneknek s az előadásokon úgy a férfi, mint a női közönséget minden beléptidij nélkül szívesen látják.

Az első előadás február 1-én lesz, mikor is Latosinszky Imre felsőkereskedelmi iskolai tanár tartja előadását „A mai gazdasági helyzet kialakulásáról” címmel.

Február 8-án Ujkigyóson tart ismeretterjesztő előadást a bizottság.

Február 15-én délután Békéscsabán dr. Forray Lajos, 22-én Horváth Jenő polg. iskolai tanár tartanak értékes előadásokat.

Március 1-én műsoros délután lesz, igen gazdag programmal.

Az ipartestület tagjaitól elvárjuk, hogy minden előadásnál telt ház legyen.

HIREK

— **Értesítés.** Értesítjük az ipartestület tagjait, hogy a folyó évi tagdíjakat már kivetettük. A kivetést az irodán mindenki megtekintheti és amennyiben magára nézve esetleg sérelmesnek találná, harminc napon belül, de legkésőbb március 10-ig az előjárásához megfelelőbbé teheti. Később beérkező felelőzéseket nem fogunk figyelembe venni. Az Elnökség.

— **Halálozás.** Marék Pál kefekötő iparos január hó 28-án meghalt. A temetkezési csoport tagja volt. Temetése nagy részvét mellett történt.

— **Személyi hír.** Rakovszky András eszmiadimestert a Kormányzó Úr a háborús emlékéremmel tüntette ki.

— **Tiltott megrendelésgyűjtésnél a főnök felelőssége.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara egyik kihágási bíróságnak adott véleményében közölte, hogy a feljelentett kereskedelmi alkalmazott azzal a cselekményével, hogy magánfogyasztóknál a szövetekre vonat-

kozóan megrendelést gyűjtött, a terhére rótt kihágást elkövette ugyan, de az érvényben levő miniszteri elvi határozatok értelmében e cselekményért nem ő, hanem a megbízást adó szövetkezet felelős üzletvezetője lenne marasztalható. Az 1900. évi XXV. t. c. végrehajtási utasítása kimondotta azt, hogy nincs megengedve a megrendelés átvétele abban az esetben, ha a megkeresések határozatlan, általános, egyszerűsrimindenkorra szóló megrendelési felhívást tartalmaznak. E rendelkezés értelmében tehát nem szolgálhat mentesüléssel panaszolttnak, illetve a szövetkezet megbízottjának az a védekezése, melyszerint feljelentett alkalmazott csak a cég régi megrendelő körét, mindenestre azonban újabb meghívás nélkül, kereste fel. A lefolytatott bizonyítási eljárás azonban azt az eredményt is produkálta, hogy tilosnak mondott megrendelésgyűjtésre panaszoltat a megbízást adó cége hívta fel. Már pedig az említett elvi határozatok értelmében a főnöke megbízásából megrendelést gyűjtő alkalmazott (utazó) megrendelés jogosulatlan gyűjtése miatt nem büntethető, csak maga a főnök. Így a kihágási eljárásban nem a feljelentett alkalmazott, hanem a megbízó cég üzletvezetője vonható felelőségre.

— **Az „Asztalosmesterek Évkönyve az 1931”,** amely a napokban jelent meg, értékes anyagot bocsát az olvasók rendelkezésére, melyeknek a gyakorlati életben minden asztalosmester hasznát veheti. Az évkönyv tartalmas, felöleli az összes asztalos szakmai tudnivalókat s tényleg nem szabadna hiányoznia egy asztalosmester könyvtárából sem. Az Évkönyv *Füredy Lajos* kitűnő munkája. Ára 3 pengő és a postai szállítási költség. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalánál is.

— **Szatócs kenyeret árusíthat.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara az egyik főszolgabírói hivatal megkeresésére közölte, hogy szatócsok és vegyeskereskedők az évtizedek alatt kialakult gyakorlat értelmében kenyeret árusíthatnak anélkül, hogy külön iparigazolvány váltására volnának kötelezendők. Ugyanennek a főszolgabírói hivatalnak a kérésére közölte a kamara azt is, hogy bár kívánatos volna, hogy a kereskedők elsősorban a helybeli iparosokat támogassák, nincsen olyan jogalap, amely megakadályozná, hogy

a kenyeret árusító kereskedők szükségletüket a szomszédos községbeli pékmesternél fedezhessék.

— **Csanádvármegye kibővítő kórházát.** Csanádvármegye makói kórházának elkülönítő pavillonját kibővíti, illetve emelet ráépítéssel megnagyobbíttatja. A munkálatokra a megye február 14-i határidővel versenytárgyalást hirdetett, melynek részletes tervei Makó város mérnöki hivatalában megtekinthetők.

— **Géphimzés tanítása varrógépkereskedő által.** A varrógépkereskedőnek az a tevékenysége, hogy a géphimzés tanítása mellett az általa árusított és eladott gépek kezelését és használatát bemutassa, nem kifogásolható. A géphimzésnek megismertetése nem tekinthető ugyanis olyan tanfolyamnak, amelynek ipari kiképzés a célja, tehát nem esik a 70.211/1920. K. M. sz. rendeletben említett miniszteri engedélyezés alá.

— **Bécsi nemzetközi vásár.** A bécsi nemzetközi vásár igazgatósága az idei tavaszi vásár időpontját március 8—15. napjaiban állapította meg. A vásárra a szokásos utazási kedvezmények érvényesek. A kedvezményes utazásra jogosító igazolványok az illetékes kereskedelmi és iparkamaráknál szerezhetők be.

— **Köszobrász munkaköre.** Egyik ipartestület megkeresésére a szegedi kereskedelmi és iparkamara közölte, hogy a szobrász (nem művész) foglalkozásának többféle ága van, még pedig sokszorosító faszobrász, sokszorosító gipsz- és terakotta szobrász, köszobrász, képfaragó iparok, melyek közül a sokszorosító faszobrászat, gipsz- és terakotta szobrászat az 1922. évi XII. t. c. 13. §-ának 61. és 62. folyószámai szerint a képesítéshez kötött iparok közé tartoznak, míg a köszobrász ipar ezidőszerteljesen képesítéshez kötve nincsen. A köszobrász és kőfaragó iparok sok tekintetben rokontermészetűek lévén, szükségesnek mutatkozik ezeknek fogalmi elhatárolása. A köszobrász iparának körében végezhet szobordiszek készítését, faragását, ornamentális munkák előállítását, de szerkezeti természetű munkálatokat az épületeken nem vállalhat, mert ez a kőfaragó iparendellyel bíró iparos munkakörébe tartozik.

Ujra kapható!

A REUMÁS BAJOK HÁZIKEZELÉSE

Írta: Dr. ENGLÄNDER ÁRPÁD
II. Kiadás. Ára 2.40 P.
Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Üzletnek

átalakítható kisebb-nagyobb helyiség (bármilyen szakmának alkalmas) kiadó.

Ért.: **Illésházy-u. 3.**
(Adamik János kőtelgyártó)

Izlésesen és olcsón készít

nyomtatványokat a

Petőfi-nyomda

Békéscsaba, Hunyadi-tér. Telefon: 138